

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)
กรณีการประชุมสามัญประจำปีขององค์การผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายระหว่างประเทศ
(International Association of Insolvency Regulators – IAIR)
ระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ – ๓ กันยายน ๒๕๕๘
ณ The Fairmont Hamilton Princess Hotel ราชอาณาจักรบาฮามาส

การประชุมสามัญประจำปีขององค์การเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายระหว่างประเทศ (International Association of Insolvency Regulators – IAIR) ประจำปี ๒๐๑๕ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ – วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ โดยมี Stephen Lowe , the Registrar of Companies of Bermuda ประธาน International Association of Insolvency Regulators – IAIR เป็นประธานการประชุม ประกอบด้วยตัวแทนจาก ๒๐ ประเทศ และผู้แทนจากธนาคารโลก ในหัวข้อเรื่อง “ความมีประสิทธิภาพของกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป” (Effective Insolvency Regulation in an ever changing environment)

ภูมิหลัง

องค์การเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายระหว่างประเทศ (International Association of Insolvency Regulators – IAIR) เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการจากการประชุมของเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายของรัฐ ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงาน Insolvency & Trustee Service ประเทศออสเตรเลีย ควบคู่ไปกับการประชุมใหญ่ขององค์การระหว่างประเทศผู้ประกอบวิชาชีพล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ ที่จัดขึ้น ณ กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) และภายหลังจากนั้น IAIR ถูกก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในการประชุมที่ฮ่องกง ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕) ซึ่งมีตัวแทนจากประเทศออสเตรเลีย ฮ่องกง อินเดีย เจอร์ซีย์ มาเลเซีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เข้าร่วมการประชุม ซึ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ IAIR ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาและจัดการประชุมเป็นประจำทุกปีต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ (ค.ศ. ๑๙๙๕) จนถึงปัจจุบันเป็นครั้งที่ ๒๑ โดยที่ประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมจะได้รับการคัดเลือกจากประเทศสมาชิก ซึ่งในปัจจุบันมีประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ IAIR รวมจำนวน ๒๓ ประเทศ

การประชุมสามัญประจำปีของ IAIR จัดขึ้นเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล รายงานความคืบหน้าของการพัฒนากฎหมายของประเทศสมาชิก ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลหรือกฎหมายล้มละลายของประเทศสมาชิก โดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เช่น กระบวนการดำเนินคดีล้มละลาย การปฏิบัติงานและบริหารจัดการระบบการบังคับคดีล้มละลายและกฎระเบียบต่างๆของผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายรวมถึงวาระการประชุมประจำปีของประเทศสมาชิกด้วย

สำหรับการประชุมสามัญประจำปีขององค์การเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายระหว่างประเทศ IAIR ประจำปี ๒๐๑๕ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ การประชุมเชิงวิชาการและการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ถกแถลงเชิงวิชาการ พิจารณาประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย แลกเปลี่ยน

องค์ความรู้...

องค์ความรู้ ขั้นตอน และกระบวนการล้มละลายของแต่ละประเทศซึ่งสรุปสาระสำคัญของการประชุม IAIR ประจำปี ๒๐๑๕ ดังนี้

๑. การประชุมเชิงวิชาการ โดยมีหัวข้อประชุมดังต่อไปนี้

๑.๑ ภูมิทัศน์ของการล้มละลายระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป (The Changing Landscape of International Insolvencies)

Jay Lawrence Westbrook อาจารย์ด้านกฎหมายธุรกิจแห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส ได้กล่าวถึง ทฤษฎี ๒ ทฤษฎี คือ ทฤษฎี Territorialism (ทฤษฎีความเป็นเขตแดน) หมายถึง กระบวนการล้มละลายเกิดขึ้นที่ใดย่อมมีผลต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ภายในรัฐนั้นเท่านั้น ส่วนอีกทฤษฎีหนึ่ง คือ ทฤษฎี Universalism (ทฤษฎีสากลนิยม) หมายถึง กระบวนการล้มละลายที่มีผลต่อทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดโดยไม่ต้องคำนึงถึงเขตอำนาจรัฐแต่อย่างใด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศโดยอ้อมตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐต่างประเทศนั้นๆ และการจัดการแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นก็ย่อมเป็นไปตามหลักกฎหมายของรัฐที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ดังนั้น กระบวนการล้มละลายจะไปมีผลต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศได้โดยการผ่านความยินยอมจากรัฐที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของอธิปไตยและต้องปฏิบัติตามกฎหมายภายในของรัฐที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ด้วย

Jay Lawrence Westbrook กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันมี ๒๒ ประเทศยอมรับกฎหมายต้นแบบเกี่ยวกับการล้มละลายข้ามชาติ (Model Law on Cross-Border Insolvency) ซึ่งได้รับการรับรองโดยคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ(UNCITRAL)ซึ่งกฎหมายต้นแบบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับคดีล้มละลายข้ามชาติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๕ ประการ ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างศาลและหน่วยงานอื่นๆของรัฐและรัฐต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายข้ามชาติ เสถียรภาพของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน การจัดการคดีล้มละลายข้ามชาติที่ยุติธรรมและมีประสิทธิภาพซึ่งจะปกป้องผลประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งลูกหนี้ การปกป้องและการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินของลูกหนี้ และการให้ความช่วยเหลือแก่ธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน ซึ่งเป็นการป้องกันการลงทุนและสงวนไว้ซึ่งการจ้างงาน กฎหมายต้นแบบดังกล่าวมีหลักการสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

๑. หลักการยอมรับนับถืออำนาจของศาลต่างประเทศโดยอาศัยหลักอัยยาศัยไมตรีระหว่างประเทศ (Comity) ซึ่งมีรากฐานมาจากหลัก Coordination (การประสานงาน) และ หลัก Cooperation (ความร่วมมือ) ซึ่งความร่วมมือและการประสานงานระหว่างศาลของรัฐที่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตั้งอยู่กับรัฐที่มีการดำเนินคดีล้มละลายกับตัวลูกหนี้ย่อมสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีล้มละลายตามกฎหมายในประเทศและต่างประเทศ

๒. หลักการยึดถือศูนย์กลางของผลประโยชน์หลักของลูกหนี้ (Centre of main interests – COMI)หรือกระบวนการรองต่างประเทศ (foreign nonmain proceeding) โดยใช้หลักสถานประกอบการของลูกหนี้ ซึ่งกฎหมายต้นแบบของ UNCITRAL ที่เกี่ยวกับการล้มละลายข้ามชาติมีแนวคิดให้มีการรวมศูนย์กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายข้ามชาติ โดยการนำศูนย์กลางของผลประโยชน์หลักของลูกหนี้มาใช้เป็นหลักเกณฑ์

ในการพิจารณา...

ในการพิจารณาเขตอำนาจระหว่างประเทศของศาลซึ่งเป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาหลักเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการคดีล้มละลายข้ามชาติ

๓. หลักการรับรองกระบวนการพิจารณาต่างประเทศ (Recognition) มุ่งให้กระบวนการรับรองกระบวนการพิจารณาหรือคำพิพากษาต่างประเทศเป็นไปด้วยความรวดเร็ว โดยศาลในประเทศอาจรับรองว่ากระบวนการพิจารณาในต่างประเทศนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาหลักต่างประเทศ (foreign main proceeding) ซึ่งกรณีดังกล่าวมีลักษณะเป็นกระบวนการล้มละลายที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งและมีความจำเป็นต้องขอให้อีกประเทศหนึ่งรับรองกระบวนการล้มละลายเนื่องจากลูกหนี้มีทรัพย์สินตั้งอยู่ในต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการล้มละลายดังกล่าวมีผลต่อลูกหนี้และทรัพย์สินของลูกหนี้แม้ว่าลูกหนี้และทรัพย์สินของลูกหนี้นั้นจะอยู่นอกเขตอำนาจของประเทศที่กระบวนการล้มละลายเกิดขึ้นก็ตาม ดังนั้น ผลของการรับรองกระบวนการล้มละลายต่างประเทศคือการทำให้กระบวนการล้มละลายดังกล่าวมีผลต่อตัวลูกหนี้และทรัพย์สินของลูกหนี้ในประเทศที่ให้การรับรองกระบวนการพิจารณาดังกล่าว

๔. หลักการให้ความคุ้มครอง (Relief) เมื่อมีการขอให้รับรองกระบวนการพิจารณาต่างประเทศเกิดขึ้น การให้ความคุ้มครองเพื่อปกป้องทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ โดยหลักการดังกล่าวกำหนดไว้เพื่อให้ความเป็นธรรมในคดีล้มละลายข้ามชาติเนื่องจาก กฎหมายต้นแบบ (Model Law) ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อกฎหมายของรัฐที่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตั้งอยู่กับรัฐที่มีการดำเนินคดีล้มละลายกับตัวลูกหนี้

นอกจากนี้ Jay Lawrence Westbrook ยังได้กล่าวถึงความร่วมมือกับศาลต่างประเทศและผู้แทนต่างประเทศตามมาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๗ ของกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ดังกล่าวในกรณีที่เป็นคดีล้มละลายข้ามชาติ เช่น การติดต่อโดยตรง การร้องขอข้อมูลหรือการขอความช่วยเหลือโดยตรงจากศาลต่างประเทศหรือผู้แทนต่างประเทศ โดยบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการสนับสนุนถึงความร่วมมือของศาลในประเทศศาลต่างประเทศ และผู้แทนต่างประเทศเพื่อให้กระบวนการคดีล้มละลายข้ามชาติมีประสิทธิภาพและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้

ปัจจุบันมีการค้าการลงทุนข้ามพรมแดนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและจำนวนคดีล้มละลายข้ามชาติได้เพิ่มขึ้นเช่นกันซึ่งกฎหมายต้นแบบ (Model Law) ได้ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยกำหนดกรอบให้กฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายข้ามชาติของแต่ละประเทศมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นการให้อำนาจและส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างเขตอำนาจศาลของแต่ละประเทศ

๑.๒ กฎเกณฑ์แห่งกฎหมายในคดีล้มละลายในสามเหลี่ยมเบอร์มิวดา: การท้าทายนโยบายของกฎหมายที่ไม่สามารถปล่อยให้หายไป (Regulating Insolvency in the Bermuda Triangle: Legal Policies Challenges that Refuse to Disappear)

Ian Kawaley หัวหน้าผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งเบอร์มิวดา กล่าวว่า ภายใต้กฎหมายเบอร์มิวดา ในส่วนที่ ๘ แห่งกฎหมายบริษัท ค.ศ. ๑๙๘๑ และกฎระเบียบแห่งการชำระบัญชี ค.ศ. ๑๙๘๒ กฎหมายดังกล่าวมีที่มาจากกฎหมายบริษัทของประเทศอังกฤษ ค.ศ. ๑๙๔๘ และกฎระเบียบแห่งการชำระบัญชี ค.ศ. ๑๙๔๙ ดังนั้น หลักการสำคัญของกฎหมายล้มละลายแห่งเบอร์มิวดาย่อมเหมือนกันกับกฎหมายของประเทศอื่นๆที่อยู่ในเขตอำนาจของเครือจักรภพอังกฤษ

การเริ่มต้นคดีล้มละลายหรือการชำระบัญชีเพื่อเลิกบริษัทมีกระบวนการเริ่มต้นจากการยื่นคำร้อง โดยบริษัทลูกหนี้เอง เจ้าหนี้ของบริษัทหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้นๆ เมื่อมีการออกคำสั่งให้ชำระบัญชีเพื่อเลิกกิจการ จะมีการแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีชั่วคราวขึ้นและภายหลังจากนั้นที่ประชุมเจ้าหนี้จะลงมติว่าจะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีถาวรหรือไม่และควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบ(เจ้าหนี้)หรือไม่ ผู้ชำระบัญชีจะดำเนินการชำระบัญชี

ในกิจการของบริษัท การแบ่งทรัพย์สินจะถูกดำเนินการภายใต้สัดส่วนของเจ้าหนี้ไม่มีประกัน หลังจากได้มีการแบ่งจ่ายทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้บ้างประเภทที่ควรได้รับชำระหนี้ในลำดับก่อน เช่น หนี้ภาษีของรัฐบาลหรือเทศบาล หนี้ค่าจ้าง และหนี้ที่กำหนดไว้บางประเภท ในตอนท้ายของกระบวนการดังกล่าว ผู้ชำระบัญชีจะยื่นคำร้องเพื่อขอยกเลิกภาวะการล้มละลาย

นายทะเบียนบริษัทในเบอร์มิวดาทำหน้าที่เหมือนกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์(Official Receiver)ซึ่งมีบทบาทสำคัญในคดีล้มละลาย งบดุลของกิจการบริษัทที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระบัญชีต้องยื่นต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยกรรมการของบริษัทที่ศาลมีคำสั่งให้ชำระบัญชีต้องยื่นงบดุลของบริษัทต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น การให้สิทธิแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการเข้าถึงข้อมูลของเอกสารและบันทึกต่างๆของบริษัท นอกจากนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อที่จะขอให้บริษัทอยู่ในสถานะแห่งการชำระบัญชีต่อไป

อำนาจที่สำคัญหนึ่งของการเป็นผู้ควบคุม (Insolvency Regulator) คือ การให้อำนาจแก่ผู้ควบคุมในคดีล้มละลายมีอำนาจในการสอบสวนสืบสวนโดยการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ (Inspector) อำนาจในการตรวจสอบอย่างชัดเจนของผู้ควบคุมและผู้ตรวจสอบเหล่านี้เป็นไปเพื่อความหวังมากกว่าการทำให้ตกใจกลัว เนื่องจากผู้ควบคุมในคดีล้มละลายย่อมต้องทำหน้าที่ในการสอบสวนและตรวจสอบของตนอย่างดีที่สุดและเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดซึ่งเป็นไปเพื่อยับยั้งหรือป้องกันไม่ให้มีการชำระบัญชีมากกว่าการที่จะเริ่มต้นกระบวนการแห่งคดีล้มละลาย แต่อย่างไรก็ตามผู้ควบคุมในคดีล้มละลายแห่งเบอร์มิวดาก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่ของตนในคดีล้มละลายภายใต้อำนาจของศาล อย่างไรก็ตามมีปัญหาข้อบกพร่อง ๓ ประการของหลักการควบคุมในคดีล้มละลาย ได้แก่

๑.กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจในการที่จะชำระบัญชีบริษัทต่างชาติที่ไม่ได้เป็นบริษัทที่จดทะเบียน ซึ่งคณะกรรมการด้านกฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่าส่วนที่ ๑๓ แห่งกฎหมายบริษัท ค.ศ. ๑๙๘๑ ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับบริษัทต่างชาติซึ่งถูกตรวจสอบบัญชีในเบอร์มิวดาและกฎหมายบริษัทต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๘๕ ก็ไม่ได้ให้อำนาจแก่ศาลแห่งเบอร์มิวดาในการสั่งชำระบัญชี

๒.กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหรือกิจการของลูกหนี้อย่างชัดเจน แม้ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษ ค.ศ. ๑๙๘๖ จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการที่อยู่ระหว่างการบริหารหรือการจัดการ (Administration Proceeding) โดยการแต่งตั้งผู้บริหารหรือผู้จัดการมาทำหน้าที่ในการจัดการกิจการของบริษัทซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ยังคงสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวไม่นำไปปรับใช้กับธนาคารหรือบริษัทประกันภัย ซึ่งหากเปรียบเทียบกับบทที่ ๑๑ ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายประเทศสหรัฐอเมริกา (Chapter ๑๑ of the US Bankruptcy Code) ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างกิจการของลูกหนี้ชัดเจนและทันสมัย ประกอบกับการที่ศาลแห่งเบอร์มิวดาได้มีการขยายความ ดัดแปลงบทบัญญัติแห่งกระบวนการล้มละลายแล้วนำไปปรับใช้ในหลายๆคดี ดังนั้นจึงควรมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างกิจการของลูกหนี้ที่เป็นสายลักษณะอักษร

เนื่องมาจาก...

เนื่องจากมีการฟ้องคดีหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างหนี้จึงเกิดปัญหาและอุปสรรคจากการขยายความ ตัดแปลงบทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายดังกล่าว

๓. กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศในกฎหมายบริษัทของเบอร์มิวดา แต่อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ. ๒๐๐๗ ศาลพาณิชย์แห่งเบอร์มิวดาได้ยอมรับแนวปฏิบัติของสถาบันกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา/สถาบันกฎหมายล้มละลายระหว่างประเทศกรณีแนวทางสำหรับศาลในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันของศาลในคดีล้มละลายข้ามชาติ ดังนั้น เมื่อไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนย่อมส่งผลก่อให้เกิดความขัดแย้งในส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระหว่างประเทศ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายล้มละลายมีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของโครงสร้างพื้นฐานของกฎหมายการค้า การพาณิชย์ในทุกๆประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเบอร์มิวดาที่อาศัยการลงทุนของชาวต่างชาติเป็นหลัก

๑.๓ การรายงานความคืบหน้าจากธนาคารโลกเรื่องการเปรียบเทียบกฎหมายล้มละลายทั่วโลก (World Bank Update on Insolvency Legislation around the Globe – A Comparison)

ปัจจุบันประเทศที่กำลังพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมุ่งเน้นการพัฒนากฎหมายและการยุติข้อพิพาทโดยวิธีการภายนอกศาล โดยประเทศในทวีปยุโรปและทวีปเอเชียกลางมีการปฏิรูป ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการล้มละลายมากที่สุด เช่น ประเทศต่างๆที่เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปมีความพยายามในการปฏิรูปกฎหมายของตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสหภาพยุโรปซึ่งเลือกที่จะให้ความสำคัญกับทางปฏิบัติมากกว่าการที่จะให้ความสำคัญกับรูปแบบของกฎหมาย ในขณะที่เศรษฐกิจในทวีปตะวันออกกลาง ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปเอเชียได้มีการปฏิรูปทางด้านกระบวนการล้มละลายน้อยที่สุด เช่น ประเทศอินเดียได้นำกฎหมายบริษัทฉบับใหม่มาใช้บังคับซึ่งในกฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดวิธีปฏิบัติในคดีล้มละลายไว้มากมาย แต่อย่างไรก็ตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการชำระบัญชีและการฟื้นฟูกิจการก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งได้มีการถกเถียงกันเพื่อที่จะมีการแก้ไขบทบัญญัตินี้ต่อไป ส่วนประเทศเวียดนามและประเทศกัมพูชาได้มีการปฏิรูปกฎหมายล้มละลายเมื่อเร็ว ๆ นี้แต่ยังไม่มีการนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ประเทศฟิลิปปินส์ได้มีการปฏิรูปกฎหมายล้มละลาย เช่น หมวดการฟื้นฟูด้านการเงิน

การปฏิรูปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางด้านล้มละลายดังกล่าวได้มุ่งเน้นไปที่หัวข้อต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

๑. การสร้างหรือการพัฒนาการปรับโครงสร้างหนี้ การฟื้นฟูกิจการ
๒. การปรับปรุงกระบวนการล้มละลายโดยมุ่งเน้นไปที่การจำกัดระยะเวลา
๓. กฎระเบียบของผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลาย
๔. การให้สิทธิแก่เจ้าหนี้มากขึ้น
๕. การปรับปรุงวิธีปฏิบัติให้มีความทันสมัย

๖. การใช้วิธีการภายนอกกระบวนการของศาล
ผลการศึกษาผลที่ได้รับจากการปฏิรูปกฎหมายล้มละลายให้มีประสิทธิภาพมี ดังนี้

๑. การลดค่าใช้จ่ายในคดี
๒. การเพิ่มขึ้นของรายรับหรือสินเชื่อ
๓. ส่งผลให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น

๔. เสริมสร้างให้...

๔. เสริมสร้างให้มีการจ้างงานมากขึ้น
๕. การส่งเสริมหรือการสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ
๖. ประโยชน์อื่นๆ สำหรับธุรกิจหรือกิจการขนาดเล็ก

จากสถิติของธนาคารโลกปรากฏว่าจาก ๑๘๘ ประเทศ มี ๑๐๒ ประเทศที่มีการบัญญัติกฎหมายล้มละลายไว้เป็นการเฉพาะ มี ๘๓ ประเทศที่ไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายล้มละลายไว้เป็นการเฉพาะแต่ปรากฏอยู่ในกฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมายบริษัท ประมวลกฎหมายการพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยมี ๔ ประเทศที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย คือ ประเทศโคโซโว ประเทศลิเบีย ประเทศหมู่เกาะมาแชลล์และประเทศปาเลา

๑.๔ การติดตามทรัพย์สิน (Asset Tracing)

วัตถุประสงค์ของการติดตามทรัพย์สินเป็นไปเพื่อรวบรวมทรัพย์สินต่างๆของบริษัท/ลูกหนี้รวมทั้งเพื่อรวบรวมติดตามทรัพย์สินที่ได้มีการจำหน่ายจ่ายโอนไปด้วยซึ่งมีแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้มีดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบ บันทึกรายข้อมูล ต่างๆของบริษัท เช่น ข้อมูลต่างๆที่ติดต่อกับธนาคาร สำนักงานทะเบียน ทนายความหรือฝ่ายกฎหมายของบริษัทและแฟ้มข้อมูลต่างๆในคอมพิวเตอร์ของบริษัทที่ยังใช้งานอยู่และที่ได้มีการลบข้อมูลแล้ว

๒. ผู้ชำระบัญชีหรือผู้จัดการทรัพย์สินของบริษัท

๓. ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท/เจ้าของบริษัท

๔. ข้อมูลต่างๆของบริษัทจากศาล

๕. สื่อสังคม/ข้อมูลสาธารณะ

๖. คู่แข่งทางการค้าของบริษัท/เพื่อนร่วมงาน

๗. คำสั่งศาลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของบริษัท/ลูกหนี้ เช่น คำสั่งห้ามจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน

๘. การรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ข่าวกรองจากแหล่งต่างๆ

เมื่อได้รับข้อมูลต่างๆของบริษัทจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวแล้วจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้เพื่อพิจารณากับทรัพย์สินของบริษัทลูกหนี้โดยวิธีการ ดังนี้

๑. แยกแยะทรัพย์สินต่างๆที่เป็นของบริษัท

๒. วินิจฉัยข้อมูลด้านกฎหมาย เช่น ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวหรือควบคุมมิให้เจ้าของทรัพย์สินจัดการทรัพย์สินของตน (Freeing Order)

๓. ประเมินหรือกำหนดทรัพย์สินที่เป็นของบุคคลที่สาม

๔. ฟ้องร้องเพื่อเรียกทรัพย์สินคืน เช่น จากบุคคลที่สาม

๕. การดำเนินการติดตามทวงถามเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล

๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

๒.๑ ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลาย (Transparency in the Insolvency Process)

ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายมีความหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ความโปร่งใส...

๑. ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายสำหรับเจ้าหนี้ คือ การให้ข้อมูลต่างๆของลูกหนี้แก่เจ้าหนี้ เช่น ข้อมูลของลูกหนี้ที่ล้มละลายที่ได้มีการบันทึกไว้ โดยข้อมูลต่างๆเหล่านี้เป็นการป้องกันไม่ให้เจ้าหนี้ให้ลูกหนี้ผู้ล้มละลายกู้ยืมเงิน รวมถึงความโปร่งใสแก่เจ้าหนี้ในการเข้าถึงจำนวนหนี้ของลูกหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้และความเป็นไปได้ในการได้รับชำระหนี้คืน

๒. ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายสำหรับสาธารณะหรือบุคคลทั่วไป เช่น ข้อมูลสถิติและรายละเอียดเกี่ยวกับองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลงานด้านคดีล้มละลาย

๓. ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายสำหรับลูกหนี้และที่ปรึกษาทางการเงิน เช่น กระบวนการในคดีล้มละลายที่จะเกิดขึ้นต่อไปหรืออาจจะเกิดขึ้นแก่ลูกหนี้ที่ชัดเจนที่ลูกหนี้ควรทราบ

๔. ความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลาย เช่น ผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายจะกำกับหรือดำเนินคดีล้มละลายอย่างไรและพวกเขาถูกคาดหวังให้ปฏิบัติอย่างไรเพื่อที่จะยังคงการทำหน้าที่ในคดีล้มละลายต่อไป ซึ่งในกรณีนี้อาจจะมีการจัดทำคำแนะนำหรือคู่มือการปฏิบัติสำหรับทรัสตีในการปฏิบัติงาน

จากแนวความคิดความโปร่งใสในกระบวนการล้มละลายส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

๑. การถูกตรวจสอบข้อเท็จจริงจากภายนอกแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลาย
๒. การขยายหรือเพิ่มความรับผิดชอบมากขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
๓. ความคาดหวังและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลธรรมดาหรือองค์กรซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้กับธุรกิจของตน
๔. การเพิ่มความเสี่ยงในการฟ้องร้องคดี
๕. ความสามารถหรือศักยภาพของลูกหนี้ที่จะพยายามดำเนินการต่างๆเพื่อผลประโยชน์ของลูกหนี้เอง เช่น การแจ้งหรือเปิดเผยมูลค่าของทรัพย์สินที่ตนมีอยู่
๖. การมีอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายว่าจะถูกตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่
๗. การถูกขูดค้ำจากสื่อมวลชน เช่น ข้อมูลหรือประเด็นที่ถูกปกปิดไว้อาจถูกนำมาเปิดเผยให้รับรู้
๘. ปัญหาของความแตกต่างของข้อมูลว่าข้อมูลใดสามารถเปิดเผยได้หรือข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่ละเอียดอ่อน

จากผลกระทบดังกล่าว Daniel Goleman นักเขียนชาวอเมริกันได้เสนอแนะหลักการ ๕ หลักการที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใสไว้ดังนี้

๑. กลยุทธ์ความโปร่งใส คือ ต้องมีความสมดุลสำหรับตัวผู้ปฏิบัติงานและองค์กรในการเปิดเผยข้อมูล
๒. การควบคุมสถานการณ์หรือการคาดเดาเหตุการณ์ คือ ต้องทราบว่าข้อมูลใดที่จะถูกเปิดเผยออนไลน์และคาดเดาได้ว่าคุณหรือองค์กรของคุณจะถูกสาธารณชนวิพากษ์วิจารณ์อย่างไร
๓. การบอกเล่าเรื่องราว คือ การประสานงานกับชุมชนและสื่อมวลชนเพื่อให้ทราบข้อมูลจากอีกฝ่ายหนึ่ง
๔. การรับฟังความคิดเห็น คือ การรับฟังความคิดเห็น การวิจารณ์ ข้อเสนอแนะ เช่น ข้อมูลจากผู้เข้าใช้เว็บไซต์
๕. การวางแผนล่วงหน้า คือ การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสทั้งข้อดีและข้อเสีย ควรคำนึงถึง

ข้อเสียที่อาจเกิดขึ้น เช่น การส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือการถูกโจมตีในโลกไซเบอร์ จึงควรมีการวางแผนแก้ไขไว้ล่วงหน้า

๒.๒ ความซับซ้อนของกรณีบริษัทประกันภัยล้มละลาย (Intricacies of an Insurance Company Insolvency)

สาเหตุที่บริษัทประกันภัยล้มละลาย

๑. การกตราคาหรือเบี้ยประกันภัยให้ต่ำกว่าราคาตลาด

๒. การบริหารหรือการจัดการที่ผิดพลาด

๓. เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๔. การขยายกิจการที่ผิดพลาด

๕. การขาดสภาพคล่อง

๖. การฉ้อโกง

จากสาเหตุต่างๆดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบดังต่อไปนี้

๑. การยุติการเรียกร้องการชำระเงินประกันภัยโดยการยื่นข้อเรียกร้องเงินประกันภัยต่อตัวแทนหรือตัวแทนจำหน่าย

๒. ผลกระทบกรมธรรม์ประกันภัย เช่น กรมธรรม์ประกันภัยถูกยกเลิกไปหรือไม่

๓. ผลกระทบเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เช่น การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนยังคงสามารถกระทำได้หรือไม่

๔. ผลกระทบต่อสถานะสินทรัพย์ของสาขาของบริษัทประกันภัย

๕. ผลกระทบต่อกองทุนประกันภัยตามกฎหมาย

๖. ผลกระทบต่อพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันภัย

๗. ผลกระทบต่อตัวแทนหรือนายหน้า

เมื่อบริษัทประกันภัยล้มละลายจะมีวิธีการหรือกระบวนการในการรับมืออย่างไร

๑. การกำกับดูแลโดยผลของกฎหมาย เช่น การจัดการในกระบวนการทางศาล(กฎหมาย) และการบริหาร

๒. ศาลอาจแต่งตั้งหรือมีคำสั่งตามคำร้อง เช่น ผู้ควบคุม ผู้อำนวยการ(ทางธุรกิจ) หรือผู้บริหารจัดการ การชำระบัญชีชั่วคราวหรือการชำระบัญชีเพื่อชำระสะสางหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๓. การเสนอแผนการชำระหนี้ที่เป็นข้อตกลงระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้

๒.๓ การเสนอแผนการชำระหนี้หรือการจัดการ (Scheme of Arrangement: the Good, the Bad and the Insolvent)

แผนการชำระหนี้หรือแผนการจัดการ หมายถึง การประนีประนอมหรือข้อตกลงระหว่างบริษัทลูกหนี้และบรรดาเจ้าหนี้ของบริษัทซึ่งส่งผลให้ผู้กมัดเจ้าหนี้ทุกราย แผนการชำระหนี้หรือแผนการจัดการดังกล่าวอาจใช้วิธีการควบรวมกิจการหรือการแยกกิจการของลูกหนี้ การแลกเปลี่ยนทุนหรือการลดหนี้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้หมายถึงการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้

แผนการชำระหนี้หรือแผนการจัดการของลูกหนี้ดังกล่าวต้องนำเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาอันเป็นการจัดการโดยสมัครใจของลูกหนี้ แผนการชำระหนี้หรือแผนการจัดการของลูกหนี้ดังกล่าวต้องมีการจัดกลุ่มเจ้าหนี้และได้รับมติจากเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากเป็นจำนวนร้อยละ ๗๕ ของจำนวนหนี้ในแต่ละกลุ่มของเจ้าหนี้ที่ออกเสียงลงมติยอมรับคำขอประนอมหนี้หรือแผนการชำระหนี้ดังกล่าวและศาลต้องให้ความเห็นชอบกับรับคำขอประนอมหนี้หรือแผนการชำระหนี้ด้วยโดยศาลจะตรวจสอบหรือทบทวนว่าคำขอประนอมหนี้หรือแผนการชำระหนี้ดังกล่าวมีความยุติธรรมหรือไม่ซึ่งหากศาลเห็นชอบด้วยแล้ว คำขอประนอมหนี้หรือแผนการชำระหนี้ดังกล่าวย่อมผูกมัดบรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้โดยจะไม่นำไปสู่กระบวนการล้มละลาย

คำขอประนอมหนี้หรือแผนการชำระหนี้มีลักษณะยืดหยุ่น เช่น อาจมีการแก้ไขหรือการขยายระยะเวลาของแผนได้และลูกหนี้สามารถเลือกที่จะประนอมหนี้หรือเสนอแผนการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

๒.๔ การคุ้มครองลูกหนี้และเจ้าหนี้-การบรรลุสู่ความสมดุล (Debtor vs Creditor Protection-achieving the right balance)

หลักการสำคัญของกระบวนการในคดีล้มละลาย คือ ความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ(ภาระหน้าที่ผูกพัน) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหลักการที่สำคัญที่สุดที่เป็นประเด็นควรจะนำมาพิจารณาคือความเป็นธรรม กล่าวคือความเป็นธรรมสำหรับลูกหนี้ในการที่จะไม่ตกเป็นบุคคลล้มละลายและมีความเป็นไปได้ที่ลูกหนี้ควรจะได้รับ การเริ่มต้นชีวิตใหม่ (fresh start) หากลูกหนี้ได้รับการปลดล้มละลาย นอกจากนี้ควรจะมีความเป็นธรรมสำหรับเจ้าหนี้ด้วยในกรณีที่เจ้าหนี้ควรจะสามารถหวังได้ว่าจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้โดยตรงเวลา ความสมดุลในเรื่องสิทธิระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ในกระบวนการล้มละลายย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงทางด้านวัฒนธรรม การเมืองและเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ เนื่องจากข้อเท็จจริงเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา

ในประเทศแคนาดา มีกฎหมายล้มละลายที่บังคับใช้กับบุคคลธรรมดาและบริษัทโดย ๒ รูปแบบ คือ กระบวนการล้มละลายและการปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งในกฎหมายล้มละลายดังกล่าวได้มีการแก้ไขกฎหมายเมื่อปี ค.ศ.๒๐๐๙ เพื่อต้องการเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าวดังนี้

๑.การทำให้กระบวนการล้มละลายเป็นธรรมมากขึ้นกว่าเดิมและลดกระบวนการหรือวิธีการที่ไม่เหมาะสมหรือให้โทษ

๒.มีบทบัญญัติที่คุ้มครองลูกจ้างในคดีล้มละลาย

๓.กระตุ้นให้มีการปรับโครงสร้างหนี้สำหรับธุรกิจที่มีศักยภาพเพียงพอมากกว่าการปล่อยให้ธุรกิจดังกล่าวต้องล้มละลาย

มี ๓ กลไกซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างสิทธิของเจ้าหนี้และลูกหนี้

๑.หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (Student Loan) หนี้ดังกล่าวจะไม่ได้รับการปลดล้มละลายโดยอัตโนมัติแต่จะต้องรอเป็นเวลา ๗ ปีจึงจะสามารถได้รับการปลดล้มละลาย เหตุผลการรอการปลดล้มละลายดังกล่าวถูกออกแบบมาเพื่อป้องกันการล้มละลายโดยทุจริตของลูกหนี้ที่เลือกที่จะตกเป็นบุคคลล้มละลายมากกว่าการชำระหนี้

๒. รายได้ส่วนเกินหรือรายได้ที่ลูกหนี้มีเหลือภายหลังจากการหักภาษีและภาระผูกพันอื่นๆ ของรัฐแล้ว (Surplus income) โดยเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ ๒๐-๒๕ ของบุคคลธรรมดาที่ตกเป็นบุคคลล้มละลายในแคนาดามีรายได้ส่วนเกินดังกล่าวเพียงพอที่จะชำระหนี้ตามสัดส่วนให้แก่เจ้าหนี้ของตน ดังนั้น ร้อยละ ๕๐ ของรายได้ส่วนเกินดังกล่าวจะถูกหักเข้ากองทุนสินของบุคคลล้มละลายเพื่อแบ่งให้แก่บรรดาเจ้าหนี้

๓. หนี้ภาษีที่เกิดจากการมีรายได้สูง (High income tax debts) ในแคนาดาบุคคลล้มละลายที่เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งร้องขอให้ตนเองเป็นบุคคลล้มละลายเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่สองจะได้รับการปลดล้มละลายโดยอัตโนมัติแต่สำหรับบุคคลที่ล้มละลายโดยหนี้ภาษีที่เกิดจากการมีรายได้สูงจะต้องได้รับการพิจารณาจากศาลก่อนว่าจะได้รับการปลดล้มละลายหรือไม่ กล่าวคือ จะไม่ได้รับการปลดล้มละลายโดยอัตโนมัติ ซึ่งกระบวนการนี้เป็นการประกันหรือรับรองว่าศาลจะเป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมในการปลดล้มละลายของบุคคลล้มละลาย

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีหลักการหรือแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เช่น การปลดล้มละลายเพื่อให้บุคคลธรรมดาที่เป็นบุคคลล้มละลายได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่อย่างไรก็ตามมีหนี้บางประเภทที่จะไม่ได้รับการปลดล้มละลาย เช่น หนี้ภาษี หนี้ที่เกิดจากการฉ้อโกงหรือการยกยอก หนี้ที่เกิดจากเจตนาหรือความมั่งร้ายของลูกหนี้ให้เกิดความเสียหาย หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

นอกจากนี้ในส่วนของกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ กฎหมายได้กำหนดให้มีกระบวนการที่เรียกว่า “ลูกหนี้ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ” (Debtor in Possession) คือ การที่กฎหมายอนุญาตให้บริษัทลูกหนี้ยังคงควบคุมกิจการธุรกิจ ทรัพย์สิน และการดำเนินการธุรกิจของตนต่อไปได้ภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการ

ในสหรัฐอเมริกา มี ๓ กลไกซึ่งเป็นตัววัดความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างสิทธิของเจ้าหนี้และลูกหนี้ ได้แก่

๑. การตรวจสอบเปรียบเทียบรายได้ของลูกหนี้ที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยโดยพิจารณาจากความจำเป็นโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของลูกหนี้ เพื่อดูว่าหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วลูกหนี้ยังมีเงินเหลือหรือไม่ (Mean Testing)

๒. ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดีล้มละลาย (Exemption) เช่น ที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เครื่องใช้ในครัวเรือน

๓. การปลดล้มละลายและการไม่ปลดล้มละลาย (Discharge and Nondischargeability) เช่น ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลล้มละลายมีโอกาสได้รับการปลดล้มละลายเพื่อเริ่มดำเนินการธุรกิจใหม่ตาม Chapter ๗ ในขณะที่ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้มีรายได้ประจำที่ยื่นคำขอประนอมหนี้ตาม Chapter ๑๓ จะได้รับการปลดล้มละลายเมื่อได้ดำเนินการตามแผนการประนอมหนี้สำเร็จครบถ้วนแล้ว นอกจากนี้ยังมีหนี้บางประเภทที่กำหนดไว้ว่าลูกหนี้จะไม่ได้รับการปลดล้มละลาย เช่น หนี้ภาษี หนี้ที่เกิดจากการฉ้อโกงหรือการยกยอก หนี้ที่เกิดจากเจตนาหรือความมั่งร้ายของลูกหนี้ให้เกิดความเสียหาย หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

๒.๕ กฎหมายด้านข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy-What you need to know)

โดยทั่วไปแล้วบุคคลธรรมดามีสิทธิขั้นพื้นฐานในการปกป้อง ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนในการที่ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปเผยแพร่ ในการรับรองสิทธิดังกล่าวแล้วทั่วโลกให้สิทธิแก่รัฐบาลในการออกกฎหมาย

เพื่อปกป้อง...

เพื่อปกป้องคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ในขณะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การเข้าถึงและการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปได้โดยง่าย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องท้าทายแก่รัฐบาลที่จะป้องกันการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลไปในทางที่ผิดหรือไม่เหมาะสม

มี ๕ แง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องเป็นไปได้โดยชอบด้วยกฎหมายและมีจุดประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้อย่างเป็นธรรมซึ่งจะต้องระบุวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้

๒. การเก็บรักษาข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกเก็บต้องถูกต้องและไม่เก็บรักษาข้อมูลนานเกินไปกว่าจำเป็นหรือวัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาข้อมูล

๓. การใช้ข้อมูล การนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ต้องเป็นไปได้เพื่อวัตถุประสงค์โดยตรงของการใช้ข้อมูล

๔. ความปลอดภัยของข้อมูล ผู้ที่นำข้อมูลไปใช้ต้องปกป้องคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ที่ไม่มีอำนาจในการใช้ข้อมูลหรือการป้องกันข้อมูลสูญหาย

๕. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคลจะถูกเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้เมื่อเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลเว้นแต่จะได้รับความยินยอมหรือเป็นข้อยกเว้น เช่น เพื่อการสืบสวนสอบสวนหรือการป้องกันการเกิดอาชญากรรม

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลล้มละลายที่อาจถูกเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ เช่น ข้อมูลที่อยู่อาศัย เลขที่บัตรประชาชน ทรัพย์สิน หนี้สิน อายุและสถานภาพ ข้อมูลของบุคคลในครอบครัว รายได้และรายจ่าย และในส่วนของ การใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ข้อมูลการล้มละลายหรือการชำระบัญชี การประกาศราชกิจจานุเบกษา การประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ งบดุลของบริษัทลูกหนี้ หลักฐานการเป็นหนี้

๓. การประชุมสามัญสมาชิกประจำปี ๒๐๑๕ (Annual General Meeting) ประธานได้เสนอวาระเพื่อขอให้บรรดาประเทศสมาชิกลงมติในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การรับรองรายงานการประชุมสามัญสมาชิกประจำปี ๒๐๑๔ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๐๑๔ - ที่ประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมสามัญสมาชิกประจำปี ๒๐๑๔ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน

๒๐๑๔

๒. การรับรองรายงานสถานะทางการเงินปัจจุบันของ IAIR

- ที่ประชุมมีมติรับรองรายงานสถานะทางการเงินปัจจุบันของ IAIR

๓. การลงมติเรื่องการลดค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำปี สืบเนื่องจากปัจจุบันจนถึงประมาณสิ้นปี ค.ศ. ๒๐๑๕ IAIR จะมียอดเงินคงเหลือในบัญชีประมาณ ๕๔,๒๕๒ ปอนด์ ประธาน IAIR จึงนำเสนอวาระการลดค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำปีจากเดิมปีละ ๑,๐๕๒-ปอนด์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ จนถึงปัจจุบัน โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ จะลดค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำปีเหลือปีละ ๙๕๒ ปอนด์

- ที่ประชุมมีมติไม่ลดค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำปีตามที่ประธานนำเสนอ โดยยังคงค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำปีจำนวน ๑,๐๕๒ ปอนด์ เนื่องจากที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าเมื่อ IAIR มีเงินคงเหลือในบัญชีจำนวนมากพอสมควรจึงควรว่าจ้างบุคคลภายนอกหรือบุคคลที่สามเพื่อทำการวิจัยงานในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการล้มละลายที่มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับ IAIR

๔. การลงมติ...

๔. การลงมติเพื่ออนุมัติให้คณะกรรมการบริหารของ IAIR มีอำนาจให้กรรมการบริหารทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ IAIR โดยอนุมัติการแต่งตั้ง Rosemary Winter-Scott ทำหน้าที่ดังกล่าว

- ที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการบริหารของ IAIR มีอำนาจให้กรรมการบริหารทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ IAIR โดยอนุมัติการแต่งตั้ง Rosemary Winter-Scott ทำหน้าที่ดังกล่าว

๕. การลงมติให้คณะกรรมการบริหารของ IAIR มีอำนาจแต่งตั้งสมาชิกกิตติมศักดิ์ของ IAIR

- ที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการบริหารของ IAIR มีอำนาจแต่งตั้งสมาชิกกิตติมศักดิ์ของ IAIR ได้

๖. การลงมติการเลือกประเทศเจ้าภาพการจัดการประชุมสามัญประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ตามที่ประเทศสิงคโปร์เสนอความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมสามัญประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ประธานจึงได้ให้สมาชิกลงมติว่าจะยอมรับให้ประเทศสิงคโปร์เป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมสามัญประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๖ หรือไม่

- ที่ประชุมมีมติลงมติให้ประเทศสิงคโปร์เป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมสามัญประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ซึ่งจะจัดการประชุมในวันที่ ๕-๘ กันยายน ๒๐๑๖ ณ โรงแรม Mandarin Orchard Singapore ส่วนปี ค.ศ. ๒๐๑๗ มีประเทศอังกฤษและประเทศมอริเชียสเสนอความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุม ซึ่งที่ประชุมมีมติลงมติให้ประเทศอังกฤษเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมสามัญประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๗

๔. ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม

๔.๑ บุคลากรของกรมบังคับคดีได้ทราบถึงหลักการและกฎหมายต้นแบบเกี่ยวกับการดำเนินคดีล้มละลายข้ามชาติ (Model Law on Cross-Border Insolvency) ซึ่งปัจจุบันมี ๒๒ ประเทศที่ได้ยอมรับหลักการของกฎหมายต้นแบบดังกล่าวแล้วนำไปปรับใช้กับกฎหมายล้มละลายของตนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมในด้านการค้าการลงทุนของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

๔.๒ บุคลากรของกรมบังคับคดีได้ทราบถึงการพัฒนากฎหมายล้มละลายและแนวปฏิบัติทางด้านล้มละลายของบรรดาประเทศสมาชิกที่ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการค้าการลงทุนของโลกในปัจจุบัน

๔.๓ บุคลากรของกรมบังคับคดีได้สร้างความสัมพันธ์และเพิ่มเครือข่ายกับบรรดาผู้ปฏิบัติงานด้านล้มละลายระหว่างบรรดาประเทศสมาชิก ซึ่งการเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมการประชุมในด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานซึ่งผู้เข้าร่วมการประชุมสามารถนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวไปประกอบการศึกษาและนำไปพัฒนาแนวทางการดำเนินคดีล้มละลายในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๕. การดำเนินการของกรมบังคับคดีภายหลังการประชุม

๕.๑ กรมบังคับคดีควรเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลที่ได้จากการประชุมดังกล่าวให้แก่บุคลากรของกรมบังคับคดีเพื่อให้ทราบถึงหลักการและกฎหมายต้นแบบเกี่ยวกับการดำเนินคดีล้มละลายข้ามชาติ (Model Law on Cross-Border Insolvency) ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร หากประเทศไทยยอมรับกฎหมายต้นแบบดังกล่าวในอนาคต โดยวิธีการ ดังนี้

- เผยแพร่ความรู้และข้อมูลดังกล่าว(รายงานสรุปการประชุมสำหรับผู้บริหาร)ในระบบ อินทราเน็ตของกรมบังคับคดี

- นำความรู้และข้อมูลดังกล่าวลงเผยแพร่ในวารสารกรมบังคับคดี

๕.๒ เนื่องจากการบังคับคดีล้มละลายข้ามชาติเป็นเรื่องของกระบวนการดำเนินคดีล้มละลาย ระหว่างประเทศซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายด้านต่างประเทศและการดำเนินงานของศาล จึงควรเสนอให้ กรมสนธิสัญญาและกฎหมายและสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยศึกษา ถึงผลกระทบต่างๆที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางการดำเนินการของประเทศไทยโดยมีกรมบังคับคดีในฐานะเป็น หน่วยงานผู้ปฏิบัติเข้าร่วมการพิจารณาด้วยเพื่อให้เกิดความรอบคอบและประโยชน์สูงสุดของประเทศ

๕.๓ กรมบังคับคดีควรจัดให้มีการร่วมมือระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านล้มละลาย เช่น ศาลล้มละลายกลาง กรมบังคับคดี สภานายความ สำนักงานกฎหมายและบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายและ แนวทางปฏิบัติงานของบรรดาผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีและการบังคับคดีล้มละลาย เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- จัดการประชุมภายในแก่บุคลากรของกรมบังคับคดีที่ปฏิบัติงานด้านล้มละลายเพื่อสำรวจและ รวบรวมประเด็นปัญหาและข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นภายในกรมบังคับคดีและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาลล้มละลายกลาง กรมบัญชีกลาง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น

- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงวิชาการโดยเชิญหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านล้มละลาย เช่น ศาลล้มละลายกลาง กรมบัญชีกลาง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภานายความ สำนักงานกฎหมายและบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายล้มละลาย แนวทางปฏิบัติงาน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องของบรรดาผู้ปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีและการบังคับคดีล้มละลาย

๕.๔ กรมบังคับคดีควรสำรวจและรวบรวมประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นจาก พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ จากโครงการวิจัยเรื่องโครงการยกระดับการบังคับคดีล้มละลายให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติล้มละลายทั้งฉบับต่อไปโดยนำข้อมูลที่ได้จากการ นำเสนอของธนาคารโลกมาประกอบการพิจารณาด้วย

๕.๕ กรมบังคับคดีควรบรรจุแผนการเข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีขององค์การผู้ปฏิบัติงาน ด้านล้มละลายระหว่างประเทศ (International Association of Insolvency Regulators – IAIR) ไว้ในแผน คำของบประมาณในการเดินทางไปประชุมราชการต่างประเทศของกรมบังคับคดีทุกปีงบประมาณเพื่อเป็นการ ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการของ IAIR ทราบถึงการพัฒนากฎหมายล้มละลายและแนวปฏิบัติงานด้าน ล้มละลายของบรรดาประเทศสมาชิกรวมทั้งสร้างความสัมพันธ์และเพิ่มเครือข่ายกับบรรดาผู้ปฏิบัติงานด้าน ล้มละลายระหว่างบรรดาประเทศสมาชิกเพื่อนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวไปศึกษา วิเคราะห์และนำไปพัฒนากฎหมาย ล้มละลายและแนวทางการดำเนินคดีล้มละลายในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นางสาวกรรณิ์ นันทกสิกร นิติกรชำนาญการ กองพัฒนาระบบการบังคับคดี ผู้รายงาน
และประเมินราคาทรัพย์สิน

นางสาวอัมพร สุวรรณ ผู้อำนวยการกองบังคับคดีล้มละลาย ๒ ผู้รายงาน